EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 11.9.2019.
COM(2019) 410 final

2019/0191 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o stajalištu koje u ime Europske unije treba zauzeti u Glavnom vijeću Svjetske trgovinske organizacije u pogledu donošenja odluke o produljenju izuzeća WTO-a kojim se zemljama u razvoju članicama WTO-a dopušta primjena povlaštenog tarifnog postupanja za najnerazvijenije zemlje

OBRAZLOŽENJE

1. PREDMET PRIJEDLOGA

Predmet je prijedloga odluka o utvrđivanju stajališta koje u ime Unije treba zauzeti u Glavnom vijeću Svjetske trgovinske organizacije (WTO) u pogledu predviđenog donošenja odluke o produljenju izuzeća WTO-a kojim se zemljama u razvoju članicama WTO-a dopušta primjena povlaštenog tarifnog postupanja za najnerazvijenije zemlje.

2. KONTEKST PRIJEDLOGA

2.1. Sporazum iz Marakeša o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije

Sporazum iz Marakeša o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije (dalje u tekstu „Sporazum o WTO-u”) stupio je na snagu 1. siječnja 1995.

Europska unija stranka je Sporazuma.

2.2. Ministarska konferencija i Glavno vijeće Svjetske trgovinske organizacije

U skladu s člankom IV. stavkom 1. Sporazuma o WTO-u Ministarska konferencija ovlaštena je donositi odluke o svim pitanjima iz područja svih multilateralnih trgovinskih sporazuma.

U skladu s člankom IV. stavkom 2. Sporazuma o WTO-u u razdobljima između sastanaka Ministarske konferencije njezine zadaće obavlja Glavno vijeće.

U skladu s člankom IX. stavkom 1. WTO obično donosi odluke konsenzusom.

2.3. Predviđeni akt Glavnog vijeća WTO-a

U skladu s člankom IX. stavkom 3. Sporazuma o WTO-u u iznimnim okolnostima može se donijeti odluka o izuzeću članice od neke njezine obveze.

Na zahtjev Čilea, Kine, Indije, Tajlanda i Turske („supokrovitelji”) Glavno vijeće WTO-a treba donijeti odluku o produljenju postojećeg izuzeća WTO-a kojim se zemljama u razvoju članicama WTO-a dopušta primjena povlaštenog tarifnog postupanja za najnerazvijenije zemlje u skladu s člankom IX. stavcima 3. i 4. Sporazuma o WTO-u („predviđeni akt”).

Postojeće izuzeće za najnerazvijenije zemlje isteklo je 30. lipnja 2019. Stoga je svrha predviđenog akta produljenje izuzeća od 1. srpnja 2019. do 30. lipnja 2029.

Predviđeni akt postat će obvezujući za članice WTO-a u skladu s člankom IX. stavkom 3. i člankom II. stavkom 2. Sporazuma o WTO-u, u kojem je propisano: „Sporazumi i s njima povezani pravni instrumenti sadržani u prilozima 1., 2. i 3. <...> sastavni su dijelovi ovog Sporazuma i obvezuju sve članice.”

3. STAJALIŠTE KOJE TREBA ZAUZETI U IME UNIJE

Supokrovitelji su podnijeli zahtjev za produljenje postojećeg izuzeća WTO-a od obveza iz članka I. stavka 1. GATT-a iz 1994. kojim se od 1. srpnja 2019. do 30. lipnja 2029. zemljama u razvoju članicama WTO-a omogućuje povlašteno tarifno postupanje za proizvode iz najnerazvijenijih zemalja, koje su kao takve odredili Ujedinjeni narodi, a da se od njih ne zahtijeva da te carinske stope primjenjuju na slične proizvode iz bilo koje druge zemlje članice WTO-a.

Supokrovitelji su podnijeli zahtjev u skladu s člankom IX. stavcima 3. i 4. Sporazuma o WTO-u. Smatraju da je taj zahtjev opravdan zbog izuzetne osjetljivosti najnerazvijenijih zemalja i posebnim strukturnim poteškoćama s kojima se te zemlje suočavaju u globalnom

gospodarstvu te važnosti da se njihovo učinkovito sudjelovanje u multilateralnom trgovinskom sustavu poboljša odobravanjem njihova smislenog pristupa tržištu radi podupiranja diversifikacije njihove proizvodnje i izvozne osnovice.

To će biti drugo produljenje izuzeća radi primjene povlaštenog tarifnog postupanja za najnerazvijenije zemlje, prvobitno odobreno 15. lipnja 1999. do 30. lipnja 2009.[1] i produljeno 27. svibnja 2009. do 30. lipnja 2019.[2].

Produljenje izuzeća ne bi negativno utjecalo na gospodarstvo Unije ni na trgovinske odnose s korisnicima tog izuzeća. Unija u okviru inicijative „Sve osim oružja" dopušta najnerazvijenijim zemljama pristup tržištu u potpunosti bez carina i kvota te podržava nastojanja drugih članica WTO-a, uključujući zemlje u razvoju, da dopuste povlašteno tarifno postupanje i najnerazvijenijim zemljama. Unija nadalje smatra da je potreban pravni instrument kako bi se zemljama u razvoju omogućilo da daju takve povlastice, s obzirom na to da se pravilima o davanju prednosti WTO-a to omogućuje samo razvijenim zemljama. Stoga bi stajalište koje Unija treba zauzeti u Glavnom vijeću trebalo biti podrška produljenju izuzeća.

4. PRAVNA OSNOVA

4.1. Postupovna pravna osnova

4.1.1. Načela

Člankom 218. stavkom 9. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) predviđeno je donošenje odluka kojima se utvrđuju „stajališta koja u ime Unije treba donijeti tijelo osnovano na temelju sporazuma kada je to tijelo pozvano donositi akte koji proizvode pravne učinke, uz iznimku akata kojima se dopunjuje ili mijenja institucionalni okvir sporazuma".

Pojam „akti koji proizvode pravne učinke" obuhvaća akte koji proizvode pravne učinke na temelju pravila međunarodnog prava kojima se uređuje predmetno tijelo. Obuhvaća i instrumente koji nemaju obvezujući učinak na temelju međunarodnog prava, ali mogu „presudno utjecati na sadržaj propisa koje donese zakonodavac EU-a"[3].

4.1.2. Primjena na ovaj predmet

Glavno vijeće WTO-a tijelo je osnovano na temelju sporazuma, konkretno Sporazuma o WTO-u.

Akt koji treba donijeti Glavno vijeće akt je koji proizvodi pravne učinke. Predviđeni akt bit će u skladu s člankom II. stavkom 2. i člankom IX. stavkom 3. Sporazuma o WTO-u obvezujući prema međunarodnom pravu.

Predviđenim aktom ne dopunjuje se niti mijenja institucionalni okvir Sporazuma.

Stoga je postupovna pravna osnova predložene odluke članak 218. stavak 9. UFEU-a.

4.2. Materijalnopravna osnova

4.2.1. Načela

Materijalnopravna osnova odluke na temelju članka 218. stavka 9. UFEU-a prije svega ovisi o cilju i sadržaju predviđenog akta o kojemu se zauzima stajalište u ime Unije. Ako predviđeni akt ima dva cilja ili dva elementa te ako se može utvrditi da je jedan od tih dvaju ciljeva ili

---

1 WT/L/304.

2 WT/L/759.

3 Presuda Suda od 7. listopada 2014., Njemačka protiv Vijeća, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, točke od 61. do 64.

elemenata glavni, a drugi samo sporedan, odluka na temelju članka 218. stavka 9. UFEU-a mora se temeljiti na samo jednoj materijalnopravnoj osnovi, to jest onoj koju zahtijeva glavni ili prevladavajući cilj ili element.

4.2.2. Primjena na ovaj predmet

Glavni cilj i sadržaj predviđenog akta odnose se na zajedničku trgovinsku politiku.

Stoga je materijalnopravna osnova predložene odluke članak 207. stavak 4. prvi podstavak UFEU-a.

4.3. Zaključak

Pravna osnova predložene odluke trebao bi biti članak 207. stavak 4. prvi podstavak u vezi s člankom 218. stavkom 9. UFEU-a.

5. OBJAVA PREDVIĐENOG AKTA

Budući da se aktom Glavnog vijeća WTO-a provode odredbe o izuzeću iz Sporazuma o WTO-u, primjereno ga je nakon donošenja objaviti u *Službenom listu Europske unije*.

2019/0191 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o stajalištu koje u ime Europske unije treba zauzeti u Glavnom vijeću Svjetske trgovinske organizacije u pogledu donošenja odluke o produljenju izuzeća WTO-a kojim se zemljama u razvoju članicama WTO-a dopušta primjena povlaštenog tarifnog postupanja za najnerazvijenije zemlje

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 207. stavak 4. prvi podstavak u vezi s člankom 218. stavkom 9.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

(1) Sporazum iz Marakeša o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije (dalje u tekstu „Sporazum o WTO-u”) stupio je na snagu 1. siječnja 1995.

(2) U skladu s člankom II. stavkom 2. Sporazuma o WTO-u sporazumi i s njima povezani pravni instrumenti sadržani u prilozima 1., 2. i 3. (dalje u tekstu „multilateralni trgovinski sporazumi”) sastavni su dijelovi tog sporazuma i obvezuju sve članice.

(3) U skladu s člankom IX. stavkom 3. Ministarska konferencija može u iznimnim okolnostima odlučiti o izuzeću od obveze koja za članicu proizlazi iz Sporazuma o WTO-u ili bilo kojeg multilateralnog trgovinskog sporazuma.

(4) U članku IX. stavcima 3. i 4. Sporazuma o WTO-u utvrđeni su postupci za odobravanje izuzeća koja se odnose na multilateralne trgovinske sporazume iz Priloga 1.A ili 1.B ili 1.C Sporazumu o WTO-u i njihovih priloga.

(5) U skladu s člankom IV. stavkom 1. Sporazuma o WTO-u Ministarska konferencija ovlaštena je donositi odluke o svim pitanjima iz područja svih multilateralnih trgovinskih sporazuma.

(6) U skladu s člankom IV. stavkom 2. Sporazuma o WTO-u u razdobljima između sastanaka Ministarske konferencije Svjetske trgovinske organizacije, („WTO”) njezine zadaće obavlja Glavno vijeće WTO-a. U skladu s člankom IX. stavkom 1. WTO obično donosi odluke konsenzusom.

(7) Članice WTO-a odobrile su 15. lipnja 1999. izuzeće od obveza na temelju članka I. stavka 1. GATT-a iz 1994. ako je potrebno da bi se do 30. lipnja 2009. zemljama u razvoju članicama WTO-a dopustilo povlašteno tarifno postupanje za proizvode iz najnerazvijenijih zemalja, koje su kao takve odredili Ujedinjeni narodi, a da se od njih ne zahtijeva da te carinske stope primjenjuju na slične proizvode iz bilo koje druge zemlje članice WTO-a. Članice WTO-a produljile su 27. svibnja 2009. izuzeće na razdoblje od 1. srpnja 2009. do 30. lipnja 2019.

(8) U skladu s člankom IX. stavcima 3. i 4. Sporazuma o WTO-u, Čile, Kina, Indija, Tajland i Turska („supokrovitelji”) podnijeli su Glavnom vijeću zahtjev za donošenje odluke o produljenju postojećeg izuzeća WTO-a kako bi se zemljama u razvoju

članicama WTO-a dopustilo povlašteno tarifno postupanje za proizvode iz najnerazvijenijih zemalja u razdoblju od 1. srpnja 2019. do 30. lipnja 2029.

(9) Supokrovitelji smatraju da je taj zahtjev opravdan zbog izuzetne osjetljivosti najnerazvijenijih zemalja i posebnih strukturnih poteškoća s kojima se suočavaju u globalnom gospodarstvu te važnosti da se njihovo učinkovito sudjelovanje u multilateralnom trgovinskom sustavu poboljša odobravanjem smislenog pristupa tržištu radi podupiranja diversifikacije njihove proizvodnje i izvozne osnovice.

(10) Produljenje izuzeća ne bi negativno utjecalo na gospodarstvo Unije ni na Unijine trgovinske odnose s korisnicima tog izuzeća. Nadalje, Unija omogućuje pristup tržištu bez carina i carinskih kvota najnerazvijenijim zemljama u okviru programa „Sve osim oružja” te podržava druge članice WTO-a koje dopuštaju trgovinske povlastice najnerazvijenijim zemljama.

(11) Primjereno je utvrditi da je stajalište koje Europska komisija u ime Unije treba zauzeti u Glavnom vijeću WTO-a kako bi poduprla zahtjev supokrovitelja za produljenje izuzeća u skladu s člankom 218. stavkom 9. UFEU-a jer će produljenje izuzeća biti obvezujuće za članice WTO-a,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Stajalište koje Europska komisija u ime Unije treba zauzeti u Glavnom vijeću Svjetske trgovinske organizacije jest podrška produljenju izuzeća WTO-a kojim se zemljama u razvoju članicama WTO-a dopušta primjena povlaštenog tarifnog postupanja za proizvode podrijetlom iz najnerazvijenijih zemalja u razdoblju od 1. srpnja 2019. do 30. lipnja 2029.

Članak 2.

Ova je Odluka upućena Komisiji.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Vijeće
Predsjednik